

Escapespel zorg in de laatste levensjaren

Binnen het JBZ denken we vanuit het concept positieve gezondheid. Samen met de patiënt bepalen we wat hij nodig heeft en van wie, zodat de patiënt zo lang mogelijk het leven kan leiden zoals hij wil. We zetten als JBZ daarvoor al onze medische expertise in en zoeken de samenwerking, bijvoorbeeld met familie en vrienden van de patiënt, zijn huisarts, de gemeente en de thuiszorg. Gewoon, omdat hij ertoe doet.

In de laatste levensjaren is het van belang proactieve zorg te verlenen. Proactieve zorgplanning ook wel advance care planning (ACP) genoemd, is een continu en dynamisch proces van gesprekken die je kunt voeren met patiënten over hun huidige en toekomstige levensdoelen. Ook maak je als zorgverlener daarbij keuzes over welke zorg nu en in de toekomst bij de patiënt in de palliatieve zorg past. Wanneer proactieve zorgplanning wordt toegepast, heeft dit een positief effect op het welbevinden van de patiënt en hun naasten. De zorgverlener kan hier al vroeg in het ziekteverloop mee starten.

Het creëren van bewustwording is de aanleiding geweest voor Joeri Burghout en Christa van Tilborg, twee CCU-verpleegkundigen van het JBZ om een escapespel te ontwikkelen over de zorg in de laatste levensjaren.

Hoe werkt het spel?

Het team dat bestaat uit maximaal vier deelnemers ontvangt één grote houten doos die gevuld is met vier kleinere houten kistjes. Op deksel van de grote kist zit een envelop met hierin een persoonlijke brief van een patiënt. In deze brief vertelt hij iets over zijn diagnose, wensen en verwachtingen. Door verschillende codes en puzzels op te lossen kan het team de rest van het verhaal van de patiënt vrij spelen.

Doel van dit spel

- Aanzetten tot actief nadenken over het gekozen onderwerp.
- Bespreekbaar maken van verleende zorg en hoe deze verder te verbeteren (als verpleegkundige en team).
- Jezelf afvragen: 'Weet ik eigenlijk wel wat de patiënt wil?' en 'Hoe kan ik de patiënt nu écht helpen?'
- Leren van elkaar.
- Tips en tricks uitwisselen.

Werk je binnen het JBZ? Meer informatie over het pro-actief zorgplan vind je in HIX.

Stappenplan ombouwen escapespel

Stap 1: zoek een of meer collega's met wie je het escapespel om gaat bouwen.

Om het spel te kunnen spelen, is het belangrijk dat je samen met een of meer collega's het spel gaat ombouwen naar de context van jouw afdeling. Het helpt je om samen na te denken over de vragen die jullie belangrijk vinden bij de categorie patiënten waar jullie voor zorgen in de laatste levensjaren. Met de vragen en hulpmiddelen hieronder kun je het spel direct per opdracht op maat maken. Dit kun je één keer doen, maar je kunt de vragen en hulpmiddelen natuurlijk ook vaker gebruiken. Wat is er nu leuker dan een vakinhoudelijk spel meerdere keren spelen met verschillende verhalen van patiënten?

Stap 2: voorbereiding

Vorbereiding individueel:

Stel jezelf de volgende vragen voordat je start met het op maat maken van het escapespel:

- Heb ik het afgelopen jaar een patiënt gehad, waarbij ik achteraf gezien de zorg in de laatste levensjaren beter of op een andere manier had kunnen bespreken/regelen?
- Wat zou ik anders aangepakt hebben en waarom?
- Hoe komt dit de zorg in de laatste levensjaren van de patiënt ten goede?
- Wat zijn in deze casus de belangrijke gespreksonderwerpen?
- Wat willen we dat onze collega's van deze casus leren m.b.t. de zorg in de laatste levensjaren?

Vorbereiding gezamenlijk:

- Bespreek gezamenlijk wat het spel op moet leveren. Dus wat wil je dat collega's van het escapespel leren? (Dit kan per patiëntencasus een ander doel zijn. Bijv. in een casus wil je dat een verpleegkundige inzicht krijgt in de vragen die zij kan stellen terwijl in een andere casus het inzicht krijgen in multiculturele zorg een doel is).
- Welke items zijn belangrijk en moeten aan bod komen?
- Bespreek in jullie groepje ieders patiëntencasus
- Bepaal welke casus het beste aansluit bij het doel dat je wilt behalen.
- Bepaal op welke wijze jullie de opdrachten om gaan bouwen. (Gezamenlijk, individueel, tijdspad)

Te kopen benodigdheden

Je hebt ook nog een paar dingen nodig om een escapespel te maken, namelijk:

- 1 houten kistje (afmeting: 35 x 25 x 19). [Te bestellen bij...](#)
- 3 houten kistjes (afmeting: 17x12x6). [Te bestellen bij...](#)
- 1 houten kistje (afmeting: 23x17x10). [Te bestellen bij...](#)
- 8 schroefoogjes.
- 4 cijferslotjes.
- [Cryptex, te bestellen bij bol.com](#)
- [Gekleurde blokjes](#). Of print en knip de gekleurde kaartjes uit die bij het spel zitten.
- Markeerstiften.
- Legpuzzel. Legpuzzel 48 stukjes te bestellen bij fotopuzzel.nl (In de bijlage de afbeelding die erop moet)
- Een leuke (lekkere) beloning voor in het 4de kistje

Stappenplan ombouwen escapespel (vervolg)

Stap 3: ombouwen opdrachten escapespel

In het algemeen verhaal maken jouw collega's kennis met de patiënt om wie dit escapespel draait.

Te doen:

1. Introductie eerste deel van het verhaal van de patiënt.

De patiënt introduceert zichzelf bij jouw collega's. Hij vertelt hierin over zichzelf, zijn diagnose/ziektebeeld, klachten, verwachtingen en wensen t.a.v. de zorg in de laatste levensjaren.

Tips:

- Zorg dat de patiënt zich direct richt tot jouw collega's.
- Voeg een (fictieve) foto toe van de patiënt om het persoonlijker te maken.
- Geef niet teveel of te weinig informatie.
- Geef aan dat de spelers de kistjes kunnen openen met een cijfercode. Waar de cijfercode te vinden is wordt tijdens het spelen van het spel duidelijk.

2. Zoek een passend artikel bij het verhaal van de patiënt.

In het spel verwijzen wij naar een krantenartikel waarin een cijfercode verstopt zit, waarmee men de 1e doos kan openen. De cijfercode bestaat uit alle cijfers in het artikel (cijfers uitgeschreven in letters tellen niet mee!). In deze doos zit het vervolg van het verhaal van de patiënt.

Tip: indien er geen specifiek artikel beschikbaar is waarin een patiënt of familie hun ervaringen beschrijft, zoek dan een recent artikel bijv. uit de Nursing of ander vakblad dat aansluit bij de doelen die jullie met dit escapespel willen behalen.

3. Schrijf het tweede deel van het verhaal van de patiënt.

De patiënt vertelt in dit tweede deel wat meer over zijn eigen visie op kwaliteit van leven. Wat vind hij hierin belangrijk en welke persoonlijke wensen heeft hij. Ook behandelwensen kunnen hierin aan bod komen (Reanimatie, Medicatie, etc). Oftewel: wat wil hij wel en wat wil hij echt niet.

De opdracht die de spelers hierna krijgen is een wegstreepuzzel.

4. Pas indien nodig de wegstreepuzzel aan

Je kunt gebruik maken van de door ons ontwikkelde puzzel, maar je kunt natuurlijk ook een eigen puzzel maken met de woorden die bij het verhaal van jullie patiënt belangrijk zijn.

Tips:

- [Woordzoeker maken](#)
- Beschrijf boven de wegstreepuzzel de vervolgstappen die men moet nemen om naar het derde deel van het verhaal van de patiënt te gaan.
- Pas ook de code van de cryptex aan indien je gebruik maakt van een eigen wegstreepuzzel.

5. Schrijf het derde deel van het verhaal van de patiënt.

De patiënt vertelt in dit derde deel wat meer over met welke beroepsbeoefenaren hij te maken heeft en wat zijn wensen zijn t.a.v. de manier waarop informatie gegeven en contact onderhouden wordt. Daarnaast vertelt hij hoe hij eigen regie ziet en wat hierin belangrijk is.

TIP:

- Neem de volgende tekst mee als afsluiting van het verhaal van jullie patiënt:
Pas kreeg ik ook een recept voor nieuwe medicatie. Wat daar opstond, was voor mij abracadabra. Zijn jullie goed in codetaal? Vindt de juiste cijfercode om het laatste deel van mijn verhaal te kunnen lezen.

Stappenplan ombouwen escapespel (vervolg)

De opdracht die de spelers hierna krijgen is een legpuzzel. Als de puzzel is gemaakt staat er een codetaal op die ze op moeten lossen en een cijfercode oplevert om het volgende doosje open te maken

6. Opdracht codetaal.

Deze opdracht heeft geen extra uitwerking/aanpassing.

7. Schrijf het vierde en afsluitende deel van het verhaal van de patiënt.

De patiënt vertelt in dit vierde deel over het proactief zorgplan en wat hierin beschreven staat (zijn wensen, behoeften, besluiten). Wat het voordeel van een proactief zorgplan is en hoe dit aansluit bij de zorg die bij hem past.